

คำถามเรื่องกระบวนการให้การรับรองที่สอบถามบ่อย

1. บริษัทที่ลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์จะต้องเข้าร่วมกระบวนการให้การรับรองทุกบริษัทหรือไม่ ถ้าไม่ประสงค์จะขอรับการรับรองจะได้หรือไม่

ตอบ แนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริต (CAC) จะจัดทำบัญชีรายชื่อ 2 บัญชี บัญชีแรกคือรายชื่อบริษัทที่ลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์และบัญชีที่สอง คือ รายชื่อบริษัทที่ผ่านการรับรอง โดยจะแยกออกจากบัญชีแรก ทั้งนี้ บริษัทที่ลงนามในคำประกาศเจตนารมณ์แต่ไม่เข้าร่วมกระบวนการให้การรับรองก็จะถูกแยกรายชื่อออกไปอยู่ในบัญชีรายชื่อแรก

2. ระยะเวลาที่ต้องยื่นขอการรับรอง มีเงื่อนไขกำหนดไว้หรือไม่ว่าจะต้องส่งให้คณะกรรมการ CAC ภายในเวลาที่วันนับตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการให้การรับรอง

ตอบ ทาง CAC ไม่ได้กำหนดระยะเวลาที่ต้องยื่นขอการรับรอง ขึ้นอยู่กับความพร้อมของบริษัท ทั้งนี้ หากบริษัทใดมีความพร้อมที่จะยื่นขอการรับรอง สามารถยื่นขอการรับรองตามรอบไตรมาส โดยคณะกรรมการ CAC จะพิจารณาและประกาศผลของให้บริษัทรับทราบภายในไตรมาสถัดไป

3. ในกรณีที่บริษัทลูกมีบริษัทแม่เป็นผู้ตรวจสอบบัญชีอยู่แล้ว จำเป็นต้องจ้างผู้สอบบัญชีรายอื่นหรือไม่

ตอบ บริษัทสามารถเลือกรับการสอบบัญชีได้จาก ผู้สอบบัญชีที่มาจากบริษัทแม่ หรือ บริษัทผู้สอบบัญชีภายนอกของบริษัทแม่ หรือ ผู้สอบบัญชีที่จ้างแยกต่างหากก็ได้ ซึ่งในกรณีที่จ้างแยกต่างหาก ผู้สอบบัญชีจะต้องเป็นบริษัทผู้สอบบัญชีที่อยู่ในทะเบียนของ ก.ล.ต.

ทางเลือกทั้ง หกชนิดนี้ สามารถใช้ได้กับทั้งบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

4. สำหรับบริษัทที่มีบริษัทในเครือสมัครเข้าร่วม CAC มากกว่า หนึ่งแห่ง จะสามารถทำเอกสารชุดเดียวกัน เพื่อขอการรับรองพร้อมกันทีเดียวได้หรือไม่ หรือต้องแยกเป็นรายบริษัท

ตอบ การยื่นขอรับการรับรองต้องยื่นขอเป็นรายบริษัทนิติบุคคล เพราะฉะนั้นแต่ละบริษัทที่เป็นนิติบุคคลก็จะต้องมีเอกสารเป็นของตนเอง ในกรณีที่บริษัทในเครือเดียวกันก็สามารถใช้คณะกรรมการตรวจสอบ/ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตชุดเดียวกันได้ ส่วนเอกสารที่ยื่นขอการรับรองจะต้องแยกเป็นรายบริษัท

5. คุณสมบัติและการเลือกให้ผู้ตรวจสอบภายในของบริษัท ในกรณีที่บริษัทไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์และเป็นบริษัทสาขาของบริษัทข้ามชาติ

ตอบ หลักการในการให้การรับรองแบบประเมินตนเองนั้น จะต้องได้รับการรับรองจากผู้ตรวจสอบภายนอกที่มีความเป็นอิสระจากคณะกรรมการบริหารของบริษัท ในกรณีดังกล่าวนี้ หากบริษัทจะเลือกให้ผู้ตรวจสอบภายใน ซึ่งเป็นพนักงานของบริษัทสาขานั้นสามารถ เลือกใช้ให้เป็นผู้ตรวจสอบแบบประเมินตนเองได้ แต่ไม่สามารถลงนามรับรองผลการตรวจแบบประเมินตนเองได้ แต่จะต้องรายงานผลการประเมินโดยตรงกับหัวหน้าฝ่ายควบคุมตรวจสอบภายในของบริษัทแม่

เพราะจะต้องเป็นผู้ที่ลงนามให้การรับรองผลการตรวจแบบประเมินตนเองในฐานะผู้ตรวจสอบ
ภายในที่มีความเป็นอิสระจากบริษัทสาขา

**6. ในขั้นตอนการเลือกผู้ตรวจสอบ ถ้าในปัจจุบันบริษัทมีคณะกรรมการที่กำกับดูแลใน
ประเด็นใกล้เคียงกับเรื่องการตรวจสอบนี้ เช่น คณะกรรมการที่ดูแลเรื่องบรรษัทภิบาล
หรือคณะกรรมการที่ดูแลเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม ฯ จะสามารถเลือกใช้
คณะกรรมการเหล่านี้เป็นผู้ตรวจสอบภายในของบริษัทได้หรือไม่**

ตอบ เรื่องการตรวจสอบตามแบบประเมินตนเองนี้เป็นเรื่องที่ควรจะให้คณะกรรมการตรวจสอบ
เป็นผู้รับผิดชอบโดยตรง เพราะประเด็นต่างๆที่ระบุไว้ในแบบประเมินตนเองนั้นเป็นเรื่องที่
คณะกรรมการตรวจสอบจะต้องดำเนินการอยู่แล้ว

**7. ถ้าหากมีกรรมการอิสระเป็นหนึ่งในคณะกรรมการบริษัทอยู่ การให้การรับรองควร
จะต้องให้ คณะกรรมการตรวจสอบเข้ามาตรวจก่อนที่จะให้คณะกรรมการบริษัทให้การ
รับรองหรือไม่**

ตอบ ประเด็นสำคัญในเรื่องนี้อยู่ที่คำว่า การให้การรับรอง (Endorsement) โดยครั้งแรก การให้
การรับรองของคณะกรรมการบริษัท หมายถึง คณะกรรมการบริษัทได้รับทราบว่ามี การดำเนินการ
เรื่องนี้ จากนั้น จึงมอบหมายให้หน่วยงานตรวจสอบภายในและคณะกรรมการตรวจสอบเป็นผู้เข้า
มาตรวจผลการดำเนินงานตามที่ฝ่ายบริหารได้รายงานไว้ เพื่อให้การรับรองอีกครั้งหนึ่ง จากนั้นจึง
ส่งผลการตรวจสอบให้คณะกรรมการบริษัทให้การรับรองผลการตรวจ กระบวนการให้การรับรองก็
จะสอดคล้องไปตามขั้นตอนปกติทั่วไปของบริษัท

ทั้งนี้ กระบวนการดังกล่าวไม่ได้มีสภาพบังคับให้บริษัทจะต้องดำเนินการตามทุกขั้นตอนข้างต้น หากแต่บริษัทแต่ละแห่งสามารถออกแบบกระบวนการได้ตามความเหมาะสม ซึ่งผลลัพธ์ที่บริษัท จะต้องนำเสนอให้คณะกรรมการแนวร่วมปฏิบัติฯ มีเพียง 2 สิ่ง คือ

1. มีมติคณะกรรมการบริษัท ว่าได้มีการออกแบบประเมินตนเอง และ
2. มีรายงานของประธานคณะกรรมการตรวจสอบที่ลงนามรับรองว่าได้มีการดำเนินการเกิดขึ้นจริง

**8. เพราะเหตุใด จึงต้องแยกหน้าที่ระหว่างการตรวจสอบภายในให้เป็นหน้าที่ของ
หน่วยงานตรวจสอบภายใน และการลงนามรับรองจะต้องเป็นคณะกรรมการตรวจสอบ
จะสามารถให้ฝ่ายตรวจสอบภายในเป็นผู้ลงนามให้การรับรองผลการตรวจสอบได้เลย
หรือไม่**

ตอบ สิ่งที่ต้องการเน้นในเรื่องนี้ คือ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการตรวจสอบ ที่จะต้องเป็นผู้ให้
การรับรองผลการตรวจสอบ เพราะความรับผิดชอบในเรื่องการตรวจสอบเป็นของ คณะกรรมการ
ตรวจสอบ ที่จะต้องให้การรับรองถึงการมีอยู่จริงของผลการดำเนินงานที่ฝ่ายบริหารได้รายงาน
หน่วยงานตรวจสอบภายในของบริษัทจึงมีหน้าที่เข้าไปตรวจสอบ รวบรวมข้อมูล เพื่อนำเสนอให้
คณะกรรมการตรวจสอบ พิจารณาลงนามให้การรับรอง

9. หากยื่นขอการรับรองแล้วไม่ผ่านการให้การรับรอง และต้องบริษัทต้องกลับไปปรับปรุงตามระยะที่กำหนดภายใน 3 เดือน ซึ่งหากไม่สามารถกระทำได้ทันภายในระยะเวลาที่กำหนดจะมีผลอย่างไรต่อบริษัท

ตอบ บริษัทที่ไม่ผ่านกระบวนการให้การรับรอง รายชื่อของบริษัทนั้นก็ถูกย้ายกลับไปอยู่ในบัญชีรายชื่อบริษัทที่ลงนามประกาศเจตนารมณ์

10. การตอบแบบประเมินตนเองนั้น จำเป็นจะต้องตอบว่า “ใช่” ในข้อภาคบังคับทั้ง 58 ข้อ ใช่หรือไม่ และ ข้อที่เหลือที่ไม่ได้เป็นข้อภาคบังคับ นั้นสามารถตอบว่าอยู่ระหว่างการดำเนินการได้หรือไม่

ตอบ คำตอบของภาคบังคับทั้ง 58 ข้อบริษัทจะต้องตอบว่า “ใช่” ทุกข้อจึงจะผ่านการรับรอง ส่วนข้อที่เหลือที่ไม่ได้เป็นข้อบังคับ แต่จะต้องตอบครบทุก 71 ข้อ ส่วนคำตอบ ในส่วนที่ไม่ได้เป็นภาคบังคับจะตอบว่า “ใช่” หรือไม่ก็ได้ ไม่มีผลต่อการพิจารณาให้การรับรอง

11. สำหรับบริษัทที่ยื่นขอการรับรองและไม่ผ่าน จะหมายความว่าบริษัทนั้นไม่มีความโปร่งใสหรือไม่

ตอบ จุดประสงค์ของการใช้แบบประเมินตนเองนี้ไม่ได้ ถูกนำมาใช้เป็นเครื่องบ่งชี้หรือตัดสินว่าบริษัทมีความโปร่งใสหรือไม่ แต่เป็นมาตรฐาน/ระบบขั้นต่ำสุดที่บริษัทที่ประกาศเจตนารมณ์ต่อต้านทุจริตจะต้องมี และเป็นสิ่งที่บริษัททุกบริษัทที่ได้ลงนามประกาศเจตนารมณ์รับทราบว่าจะต้องทำ เพื่อการยืนยันการมีอยู่จริงของระบบควบคุม

12. กระบวนการให้การรับรองจะเริ่มต้นเมื่อไร

ตอบ กระบวนการให้การรับรองจะเริ่มต้นครั้งแรกในไตรมาสที่ 4 ของ ปี 2555 เป็นครั้งแรกที่บริษัทที่ลงนามประกาศเจตนารมณ์สามารถยื่นขอการรับรอง และผลการให้การรับรองของบริษัทที่ยื่นเข้ามาในไตรมาสสุดท้ายของปี 2555 ก็จะประกาศในไตรมาสแรกของปี 2556

ทั้งนี้ ในปัจจุบันยังไม่มีบริษัทใดผ่านกระบวนการให้การรับรอง สำหรับปี 2556 เมื่อมีบริษัทที่ผ่านกระบวนการให้การรับรองแล้ว CAC จะประกาศรายชื่อทาง www.thai-iod.com

คำถามเกี่ยวกับแบบประเมินตนเอง

13. ในแบบประเมินตนเองข้อที่ 10 “ขั้นตอนในการปฏิบัติได้รับการอนุมัติโดยคณะกรรมการบริษัท” ในทางปฏิบัติจริง ขั้นตอนของบริษัทไม่จำเป็นรายงานถึงคณะกรรมการทุกครั้งไป ไม่ทราบแนวปฏิบัติในข้อนี้บริษัทควรจะทำอย่างไร

ตอบ บริษัทควรรายงานเฉพาะหัวข้อเรื่องที่มีความสำคัญให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบ เพื่อที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ปฏิบัติงานเองที่ได้รายงานให้คณะกรรมการบริษัทรับทราบอย่างต่อเนื่องว่าการดำเนินงาน ขั้นตอนบางอย่างอาจจะมีรายละเอียดมาก แต่ขอให้สรุปสาระสำคัญเสนอให้คณะกรรมการบริษัทพิจารณาเพื่อให้การให้การรับรองได้ สิ่งที่ต้องการในข้อนี้ จึงเป็นเรื่องของการสร้างความตระหนักให้แก่คณะกรรมการบริษัทที่จะต้องรับทราบถึงการดำเนินงานในเรื่องการต่อต้านทุจริต

14 ถ้าบริษัทมีนโยบายเรื่องการต่อต้านทุจริต (ข้อ 1) อยู่แล้ว แต่อยู่ร่วมกับนโยบายอื่นๆ
จำเป็นหรือไม่ที่บริษัทจะต้องแยกนโยบายการต่อต้านทุจริตออกมา และถ้าแยกออกมา
จะต้องกำหนดนโยบายให้มีองค์ประกอบอะไรบ้าง

ตอบ นโยบายการต่อต้านทุจริตที่กระจายอยู่ในนโยบายอื่นๆ บริษัทก็ควรจัดทำคำอธิบายว่าบริษัท
ของท่านมีนโยบายต่อต้านทุจริตอยู่ที่เรื่อง นโยบายเหล่านั้นสามารถค้นพบได้ตรงไหน เพื่อที่ผู้เข้า
มาตรวจสอบจะสามารถตรวจสอบได้โดยสะดวก

15 หากบริษัทมีการระบุเรื่องการต่อต้านทุจริตอยู่ในคู่มือจรรยาบรรณ (Code of Conduct)
และได้รับการอนุมัติจากคณะกรรมการบริษัทแล้ว และมีการประชาสัมพันธ์ให้พนักงาน
ทุกระดับได้รับทราบอยู่แล้ว ในกรณีจะถือว่าบริษัทมีนโยบายต่อต้านทุจริตอยู่แล้วหรือไม่
จำเป็นจะต้องแยกออกมาเป็นนโยบายต่อต้านทุจริตโดยเฉพาะหรือไม่

ตอบ บริษัทควรจะแยกนโยบายการต่อต้านทุจริตออกมาให้ชัดเจน (ตามที่ระบุไว้ในข้อ 1-7 ของ
แบบประเมินตนเอง) ซึ่งบริษัทจะต้องมีตั้งแต่การกำหนดนโยบาย ค่านิยมของทุจริตรูปแบบต่างๆ
ซึ่งครอบคลุมถึงประเด็นเรื่องอะไรบ้าง ตลอดจน การระบุว่าใครบ้างที่จะต้องปฏิบัติตามนโยบาย
เหล่านี้ ทั้งนี้บริษัทสามารถนำไปใช้กล่าวซ้ำเพิ่มเติมในคู่มือจรรยาบรรณอีกก็ได้

16. CAC จะมี Guideline ให้บริษัทต่างๆได้นำไปปฏิบัติให้ไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่

ตอบ เรื่องการต่อต้านทุจริต อาจจะเป็นเรื่องใหม่สำหรับหลายๆบริษัท CAC จึงไม่ได้มุ่งเน้นการตั้งแนวปฏิบัติให้บริษัทไปดำเนินการ เพราะ CAC มุ่งหวังจะให้เกิดการพัฒนาทางด้าน การบริหารจัดการของบริษัท ร่วมกันกับผู้ตรวจสอบว่า บริษัทควรมีอะไรบ้างในเรื่องการต่อต้านทุจริต อีกสาเหตุหนึ่งที่ CAC ไม่ออกเป็น Guideline เพราะว่าบริษัทแต่ละบริษัทอยู่ในระดับของการพัฒนาที่แตกต่างกัน ขนาดของบริษัทก็แตกต่างกัน อยู่ในวิสาหกิจที่ต่างกัน ฯลฯ ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ หากนำแนวปฏิบัติแบบเดียวกันมาใช้ ย่อมก่อให้เกิดภาวะแก่บริษัทที่มีความพร้อมแตกต่างกัน สิ่งสำคัญที่ CAC มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาระบบของบริษัทไปพร้อมกับการตรวจสอบ ซึ่งเป็นการพัฒนาขึ้นจากพื้นฐานที่แตกต่างกันของตัวเอง

17. ในแบบประเมินข้อ 18 ถ้าบริษัทไม่มีนโยบายให้เงินสนับสนุนพรรคการเมืองจะต้องมีขั้นตอนอย่างไรบ้างเพราะในเมื่อบริษัทไม่มีนโยบายอยู่แล้ว จำเป็นจะต้องมีขั้นตอนหรือไม่ และประเด็นการให้การช่วยเหลือทางการเมืองจึงไม่อยู่ในภาคบังคับ

ตอบ แม้บริษัทจะไม่มีนโยบายให้การสนับสนุนพรรคการเมืองอยู่แล้วก็ตาม แต่เพื่อสร้างความมั่นใจในอนาคตที่อาจจะเกิดเหตุหรือกิจกรรมอื่นใดก็ตามที่อาจจะโยงหรือพัวพันกับลักษณะการให้การช่วยเหลือทางการเมืองทั้งโดยตั้งใจหรือไม่ก็ตาม บริษัทจึงควรมีระบบ/มาตรการ ขึ้นเพื่อรองรับเหตุเหล่านี้ที่อาจจะเกิดขึ้นได้ ทั้งนี้การมีอยู่ของระบบ/ขั้นตอนการปฏิบัติเพื่อป้องกันที่ว่าเป็นเรื่องของการสร้างความเชื่อมั่นได้ว่านโยบายที่ไม่ให้การช่วยเหลือทางการเมืองได้ถูกนำไปปฏิบัติได้จริงและป้องกันได้

ส่วนเหตุที่ว่าทำไมเรื่องการให้การช่วยเหลือทางการเมืองไม่อยู่ในภาคบังคับ ก็เป็นเพราะ ระดับของการพัฒนาของแต่ละบริษัทในไทยยังมีความแตกต่างกันมาก อีกสาเหตุหนึ่งที่ต้องใส่เรื่องนี้ไว้ก็เพื่อให้บริษัทต้องเริ่มตระหนักถึงว่าประเด็นการทุจริตคอร์รัปชันนั้นครอบคลุมถึงเรื่องการให้การช่วยเหลือพรรคการเมืองเช่นกัน แต่ในช่วงเริ่มต้นจึงยังไม่ใส่ว่าเป็นภาคบังคับ ดังนั้นในอนาคตเรื่อง การให้การช่วยเหลือทางการเมืองจะต้องเป็นสิ่งที่ทุกๆบริษัทจะต้องเผชิญอย่างเลี่ยงไม่ได้ และแบบประเมินตนเองก็ต้องปรับระดับให้มีความเข้มข้นขึ้น ซึ่งการสร้างมาตรฐานตระหนักให้บริษัทเริ่มรับรู้ถึงสิ่งเหล่านี้จึงเป็นจุดมุ่งหมายที่ CAC ต้องการก่อให้เกิดขึ้นในบริบทปัจจุบันของภาคธุรกิจไทย

18. มาตรการประเมินความเสี่ยงจำเป็นต้องหรือไม่ (ข้อ 12-14)

ตอบ การประเมินความเสี่ยงเป็นเรื่องที่ต้องมี และบริษัทจะต้องจัดลำดับความเสี่ยงเพื่อให้ทราบว่า ความเสี่ยงเรื่องคอร์รัปชันของบริษัทอาจเกิดขึ้นได้เมื่อไร อย่างไร เพื่อบริษัทจะได้ลงรายละเอียด ตรวจสอบว่าบริษัทมีความเสี่ยงอย่างไร เพื่อสร้างมาตรการรองรับตามมา ดังนั้นการประเมิน ความเสี่ยงจึงเป็นขั้นตอนสำคัญสำหรับการเริ่มต้นตรวจสอบบริษัท เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการ พัฒนาระบบของบริษัทต่อไป

19. ข้อ 16 นโยบายเป็นลายลักษณ์อักษร ซึ่งเรื่องการให้การช่วยเหลือทางการเมืองก็ต้องเขียนรวมอยู่แล้วหรือไม่ เพราะเหตุใดต้องเขียนนโยบายขึ้นทับซ้อนกัน

ตอบ การให้การช่วยเหลือทางการเมือง (Political Contribution) อาจจะเป็นได้ทั้งแบบคอร์รัปชัน และอาจจะเป็นไม่ได้เป็นคอร์รัปชันก็ได้ ขึ้นอยู่กับความโปร่งใส ซึ่งจำเป็นต้องมีนโยบายมารองรับว่า บริษัทมีการทำอยู่รูปแบบ หรือไม่มีการทำเรื่องนี้ บริษัทก็ต้องระบุออกมาให้ชัดเจน

20. ความเสี่ยงที่บริษัทอาจจะเกิดคอร์รัปชัน ผู้ตรวจสอบบัญชีมีความพร้อมถึงการลงไป ตรวจรายละเอียดและการให้คำตอบที่ชัดเจนว่า อย่างไรถึงเรียกว่าผ่านและไม่ผ่าน

ตอบ บรรดาผู้สอบบัญชีย่อมมีประสบการณ์ในเรื่องกับสถานการณ์ที่ว่าประเด็นที่กำลังจะถามว่าคำตอบที่พบจะตอบได้ตรงกับมาตรฐานที่กำหนดไว้หรือไม่ แต่โครงการแนวร่วมปฏิบัติของภาคเอกชนไทยในการต่อต้านทุจริตนี้ เป็นเรื่องของความสมัครใจของบริษัทเอกชน ดังนั้น เรื่องความกำลังว่าผ่านหรือไม่ผ่านควรจะเกิดขึ้นน้อยที่สุด และกระบวนการให้การรับรองก็เป็นเพียงจุดเริ่มต้นอันหนึ่ง หากมองมุมกลับ โอกาสนี้ถือเป็นสิ่งที่ดีที่บริษัทจะสามารถใช้สร้างระบบ สร้างบุคลากรที่มีความรู้ ความเข้าใจว่าจะรับมือกับปัญหาทุจริตคอร์รัปชันภายในบริษัทได้อย่างไร ฉะนั้นเรื่องการสร้างระบบป้องกันคอร์รัปชันจึงเป็นเรื่องของการป้องกันความเสี่ยงของบริษัทเองไม่ใช่เรื่องการทำอย่างไรให้ผ่านเกณฑ์ประเมินมาตรฐานขั้นต่ำ

สำหรับเรื่องการทำทำความเข้าใจให้ตรงกันทั้งผู้สอบบัญชีเองและบริษัทนั้นทาง IOD จะรับหน้าที่จัดหลักสูตรฝึกอบรมสำหรับเรื่องการตรวจสอบ/ควบคุมภายในโดยเฉพาะขึ้น เพื่อสร้างและปรับระดับ ความรับรู้ให้ใกล้เคียงกันในระดับหนึ่ง โดยจะเริ่มต้นหลักสูตรนี้ครั้งแรกในวันที่ 12-13 เดือน ธันวาคม 2555 และจะจัดในปี 2556 ทั้งหมด 6 ครั้ง รายละเอียดติดตามได้ที่ www.Thai-iod.com

21. ในกรณีที่บริษัทแนะนำแบบประเมินตนเองไปปรับใช้ก่อน แต่บริษัทลูกนั้นยังไม่พร้อม บริษัทแม่จะยังไม่สามารถยื่นขอรับรองได้ใช่หรือไม่ (ข้อ 40-41)

ตอบ จุดมุ่งหมายคือให้บริษัทแม่เริ่มต้นก่อนได้ เมื่อบริษัทแม่เริ่มต้นทำแล้วแต่บริษัทลูกยังไม่พร้อม ก็เป็นเรื่องที่ช่วยไม่ได้ แบบประเมินตนเองจะบังคับเฉพาะบริษัทแม่ ให้ต้องมีการออกคำสั่งถึงบริษัทลูกเท่านั้น ถ้าหากบริษัทแม่มีการออกนโยบาย/คำสั่งไปยังบริษัทลูกแล้ว ก็ถือว่าบริษัท

สามารถผ่านในข้อนี้ได้ แต่ในอนาคตแบบประเมินตนเองจะลงไปถึงรายละเอียดในตัวบริษัททุก
อย่างแน่นอน

22. คำว่า “บุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ” (ในข้อ 41) นี้มีขอบเขตคำนิยามไว้ว่า อย่างไรบ้าง

ตอบ บริษัทจะต้องเป็นผู้ระบุว่า ใครบ้างที่อยู่ภายใต้การควบคุม/กำกับดูแลของบริษัท และบริษัท
จะต้องประเมินความเสี่ยงของคนกลุ่มเหล่านี้ว่าสามารถสร้างความเสี่ยงให้เกิดแก่บริษัทได้หรือไม่
ถ้าสามารถทำให้เกิดได้บริษัทก็ต้องเข้าไปควบคุมสั่งการให้ บุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ
ให้ปฏิบัติตามนโยบายของบริษัท เพราะมิฉะนั้นผลเสียหายที่เกิดจาก บุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องทาง
ธุรกิจ ก็อาจจะส่งผลย้อนกลับมาที่ตัวบริษัทเองได้ ดังนั้นการตัดสินใจว่าใครบ้างคือ บุคคลที่สามที่
เกี่ยวข้องกับทางธุรกิจ ขึ้นอยู่กับการพิจารณาของบริษัทเป็นสำคัญ

บุคคลที่สามที่เกี่ยวข้องทางธุรกิจ อยู่บนหลักการที่ว่าบุคคลที่สามเป็นผู้ที่อาจถูกถือได้ว่า เป็น
ตัวแทนหรือเครื่องมือของบริษัทในการทำคอร์รัปชัน

23. การใช้หลักฐานอ้างอิง จะต้องมียังไงถึงจะเพียงพอ หรือใช้เป็นหลักฐานอ้างอิงที่ เป็นที่ยอมรับ

ตอบ เรื่องการกำหนดคุณสมบัติของหลักฐานอ้างอิงที่นำมาใช้ประกอบ ทาง CAC ไม่ได้กำหนด
คุณสมบัติเอาไว้ หากแต่ให้เป็นตกลงร่วมกันระหว่าง ผู้สอบบัญชี ผู้ตอบแบบประเมินจากฝ่าย
บริหาร และ ประธานคณะกรรมการตรวจสอบว่ายอมรับหลักฐานอ้างอิงถึงการมีอยู่จริงของเรื่อง
นั้นๆหรือไม่ ทั้งนี้จุดประสงค์ของนำแบบประเมินตนเองไปปรับใช้ก็เพื่อ การพัฒนาบริษัทเอง มิใช่
การนำแบบประเมินไปใช้เพื่อให้ผ่านมาตรฐานหรือการประเมิน

ตามหลักสากล อะไรก็ตามที่จัดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรจะถือเป็นหลักฐานอ้างอิงที่เป็นทางการ
อะไรที่สามารถใช้ให้ผู้สอบบัญชีพิจารณาเพื่อตัดสินใจได้ ถือว่าสามารถนำมาใช้ได้หมด

24. จำเป็นหรือไม่จะต้องส่งเอกสารหลักฐานอ้างอิง

ตอบ ไม่จำเป็นต้องส่งให้ ทาง CAC บริษัทส่งเพียงรายงานของคณะกรรมการตรวจสอบหรือ
รายงานของผู้สอบบัญชีเท่านั้น

25. ทำไมจะต้องได้รับการรับรองจากผู้สอบบัญชีจากภายนอก

ตอบ เพราะเป็นเรื่องของการสร้างความเชื่อมั่นในผลการรับรองบริษัทที่เข้าร่วมโครงการนี้ จากการ
ประกาศเจตนารมณ์ของบริษัทที่มาร่วมโครงการนี้มีจุดยืนที่ต้องการ ทำความดี แต่การทำ
ความดีนั้นเป็นนามธรรม ฉะนั้น สำหรับบริษัทที่เข้าร่วมโครงการแนวร่วมปฏิบัติ การทำความดีก็
คือ การทำตามแบบประเมินตนเองทั้ง 71 ข้อ

26 ทาง CAC จะมีการสัมมนา ตัวอย่างหรือการจัดฝึกอบรมเพื่ออธิบายแนวทางให้ผู้
รับผิดชอบในแต่ละบริษัทสามารถนำไปใช้ปฏิบัติได้สะดวกมากยิ่งขึ้น โดยไม่เป็นการเพิ่ม
ภาระงานให้แก่บริษัทหรือไม่

ตอบ บริษัทไม่จำเป็นต้องรีบยื่นขอการรับรอง ถ้ายังขาดความพร้อม เพราะ CAC ก็ไม่ได้เร่งรีบหรือ
กำหนดกรอบระยะเวลาไว้แต่อย่างใด แต่เหตุที่ CAC ต้องเริ่มกระบวนการให้การรับรองเพราะมี
บริษัทหลายๆแห่ง ที่มีความพร้อมในเรื่องนี้อยู่ก่อนแล้วและได้ทำมากกว่าแบบประเมินตนเอง
กำหนด จึงมีความประสงค์ที่อยากจะยื่นขอการรับรองก่อน สาเหตุอีกประการหนึ่งที่ต้องเริ่ม
กระบวนการให้การรับรองภายในสิ้นปีนี้เพราะ เป็นเงื่อนไขหนึ่งที่ IOD มีต่อ CIPE ในฐานะผู้ให้การ
สนับสนุนทางการเงินในการดำเนินโครงการตามข้อตกลงขอรับการสนับสนุน

และการดำเนินโครงการแนวร่วมปฏิบัติฯ นี้เริ่มต้นมาได้ 3 ปีกว่า และเป็นสิ่งที่ทาง IOD ได้
เตรียมการจัดทำ จนพร้อมที่จะเริ่มกระบวนการให้การรับรองภายในสิ้นปี 2555 นี้ได้เป็นครั้งแรก
นอกจากนี้ทาง IOD จะจัดหลักสูตรสำหรับผู้ปฏิบัติ เป็นหลักสูตรระยะเวลา 2 วัน เริ่มครั้งแรกในวันที่
12-13 ธันวาคม และหากมีบริษัทที่ผ่านกระบวนการให้การรับรองในไตรมาสสุดท้ายนี้ และทาง
บริษัทนั้นยินดีให้นำไปเผยแพร่ได้ IOD ก็จะนำข้อมูลไปเผยแพร่บนหน้าเว็บไซต์

การตรวจสอบตามวิธีการที่ตกลงร่วมกัน

27 รายงานที่ผู้สอบบัญชีออกให้ เป็นลักษณะให้การรับรองหรือไม่

ตอบ การตรวจสอบตามวิธีการที่ตกลงร่วมกัน” (Agreed Upon Procedure) เป็นเพียงแค่ขั้น Fact
Finding ซึ่งผู้สอบบัญชีก็จะต้องเข้าไปตรวจสอบเอกสารหลักฐาน และโดยประสบการณ์ของผู้สอบ
บัญชี จะประเมินได้ว่าหลักฐานนั้นพอเพียงเหมาะสมหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับกรณีอยู่จริงของ

สิ่งที่ฝ่ายบริหารของบริษัทได้ไว้ ถ้าผู้สอบบัญชีเห็นว่าเหมาะสมก็จะตัดสินใจตอบว่า “ใช่” ได้ ในกรณีที่ตอบว่า “ไม่ใช่” หมายความว่า ผู้สอบบัญชีตรวจสอบแล้วพบว่ายังมีบางประเด็นที่ขาดเอกสารหลักฐานที่พอเพียงและความเหมาะสมตามขนาดของกิจการ ในระหว่างที่ผู้สอบบัญชีตรวจสอบอยู่นั้น ผู้สอบบัญชีจะไม่ออกรายงานเองโดยพลการ แต่จะมีการปรึกษาหารือกับคณะทำงานร่วมกันกับบริษัทอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น ผู้สอบบัญชีสามารถเรียกให้บริษัทมารับทราบและอธิบายถึงประเด็นปัญหาที่พบได้ ในขณะเดียวกันผู้สอบบัญชีก็สามารถให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อบริษัทนำกลับไปพิจารณาเพื่อปรับปรุงตามแนวทางปฏิบัติที่ดี และผลสุดท้ายในรายงานของผู้สอบบัญชี ก็เชื่อแน่ว่าจะต้องเขียนว่า “ใช่” ในทุกกรณี เพราะบริษัทจะมี External Party เพิ่มอีกหนึ่งท่าน ซึ่งเป็นผู้ที่มีประสบการณ์ มาช่วยตรวจทาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ให้ข้อมูลแก่บริษัท เพื่อให้ช่วงต้นของการตั้งระบบต่อต้านทุจริตมีความเพียงพอและเหมาะสม

28. ขนาดตัวอย่างและระยะเวลา เช่น ค่าของขวัญ ค่าเอนเตอร์เทน การตรวจจะตรวจสอบมากขนาดไหน ระยะเวลาเท่าใด

ตอบ ตามขบวนการตรวจสอบจะแบ่งออก 2 ระดับ ขั้นแรกคือ การตรวจการมีอยู่ของแนวปฏิบัติ และ ขั้นสอง คือ การตรวจความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สิ่งกล่าวถึงในคำถามคือ รายละเอียดที่ใช้สำหรับการตรวจในขั้นตอนที่สอง ซึ่ง การตรวจสอบตามวิธีการที่ตกลงร่วมกัน” (Agreed Upon Procedure) เป็นการตรวจในขั้นแรก คือการตรวจหาแนวปฏิบัติ นโยบาย ในเรื่องนั้นๆ ไม่มีตัวอย่างหรือ กลุ่มตัวอย่างที่ต้องสุ่มตัวอย่าง เพราะอยู่ในขั้นตอนที่สอง ซึ่งเป็นตรวจหาการปฏิบัติจริงที่เกิดขึ้น ตามนโยบายและแนวปฏิบัติ